

واکاوی حضور رژیم صهیونیستی در جمهوری آذربایجان؛ تلاش جدی اسرائیل و غفلت عجیب دستگاه دیپلماسی

well/خبرگزاری آران

خبرگزاری آران/سرویس جمهوری آذربایجان

بولتن نیوز: جمهوری آذربایجان از سال 1988 تا 1994 درگیر جنگ با ارامنه بود و این جنگ ها و جدایی آذربایجان از شوروی، موقعیت سیاسی اجتماعی و اقتصادی این کشور را بسیار ضعیف کرده بود. این ضعف حکومت از یک طرف و ژئوپلیتیک ارزشمند آن که در یک چهارراهی واقع شده است، از طرف دیگر باعث شد تا قدرت های منطقه به دنبال برقراری رابطه با این کشور برآیند. هر چند که دولت باکو بین سه قدرت منطقه ای روس، ترکیه و ایران واقع شده است ولی نمی توان تلاش و تکاپوی آمریکا و صهیونیستها را در این بین نادیده گرفت. هر چند که هر کدام از این کشورها به نوعی ارتباط خود را با باکو حفظ کرده اند و مراودات سیاسی اقتصادی و فرهنگی دارند ولیکن نوع و جنس ارتباط جمهوری آذربایجان با رژیم صهیونیستی بسیار فراتر از کشورهای منطقه است. انگیزه و چرایی این ارتباط را باید در رویکرد غربی رئیس جمهور این کشور جستجو کرد. براساس قانون اساسی آذربایجان و روش اجرای آن توجه به اسرائیل یکی از ویژگی های حاکمیت آذربایجان به حساب می آید. چرا که تلقی دولتمردان آذربایجان رژیم صهیونیستی به عنوان یک جامعه سرمشق یعنی کشوری کوچک اما از نظر اقتصادی و سیاسی قوی و در عین حال دموکراتیک و غیر دینی است. از همین روست که حیدر علی اف در 29 اوت 1997 در دیدار با نخست وزیر وقت اسرائیل در باکو، از احتیاج این کشور به کمک های تکنولوژیکی و تخصص های فنی تل آویو گفت و افزود: در قبال آن آذربایجان سعی خواهد کرد منبع تامین نفت اسرائیل باشد.

این وادادگی دولتمردان باکو در برابر اسرائیل به حدی بود که سفیر سابق جمهوری آذربایجان (71 تا 73) در سفر به اسرائیل چنین می گوید: گسترش مناسبات با اسرائیل برای ما ضروری است، هر چند که این امر عصبانیت ایران را بیشتر می کند. وی ادعا کرد باکو مجبور به برقراری روابط بسیار نزدیک با اسرائیل است و دیگر سیاست خارجی آذربایجان براساس خشونت روسیه و ایران تبیین نمی شود. از همین روست که مبادلات اقتصادی دو کشور در سال گذشته بیش از 4 میلیارد دلار بوده است. این در حالی است که جمهوری آذربایجان با قریب به 700 کیلومتر مرز مشترک، کمتر از 700 میلیون دلار با ایران مرادده اقتصادی دارد و روز به روز نیز شاهد کمتر شدن این مراودات هستیم. هم از منظر اقتصادی رژیم صهیونیستی جزو شرکای طراز اول آذربایجان به حساب می آید و هم از منظر تکنولوژیکی.

این وابستگی آذربایجان به فناوری رژیم صهیونیستی باعث شده تا در همه عرصه ها سطح روابط دو کشور سال به سال گسترش پیدا بکند. این گسترش همکاری ها هر چند که برای باکو ارزش به حساب می آید ولیکن تل آویو به دنبال هدف دیگری از این مقوله است. اسرائیل صرفا به کشوری در مقیاس آذربایجان از مقوله اقتصادی یا همکاری صنعتی نگاه نمی کند. عموم توجه این کشور به آذربایجان امنیتی است؛ چرا که آذربایجان در شمال ایران واقع شده است و رژیم صهیونیستی با توجه به موضوع همجواری آذربایجان با ایران به این رابطه با آذربایجان به صورت ویژه توجه دارند و صهیونیستها اولین کشوری هستند که به سهولت و راحتی در همه عرصه های اعم از نظامی فرهنگی و اقتصادی و شاید هم عمرانی در آذربایجان مشغول کارند. از آنجایی که در مقوله فلسطین و حزب الله لبنان از طرف جمهوری اسلامی ایران، رژیم صهیونیستی به تعبیری کیش و مات شده است این سیاست را اتخاذ کرده برای جبران آنچه که در آنجا اتفاق می افتد. یعنی حضور فیزیکی معنوی جمهوری اسلامی ایران در مرزهای اسرائیل درسی داد به صهیونیستها تا آنها به دنبال جبران مافات برآیند به واسطه نزدیکی در مجاورت مرزهای ایران. تاسیس و استقرار تشکلهای ترک و شرکت های دولتی اسرائیلی در مرزهای آذربایجان را می توان از همین جنس سیاست دانست.

اسرائیلی عمدتا برای کسب اطلاعات و یا گسترش وضعیت مورد نیاز خود در هر عرصه ای که لازم باشد اعم از استراق سمع، مخابرات، عمران، کشاورزی و... به توسعه فیزیکی در مرزهای ما بسیار علاقه مند است و این را عملا هم ثابت کرده است. تا جایی که این امکان وجود دارد با نام اسرائیل و اگر هم محدودیت ایجاد شود با نام شرکت های چند ملیتی این مهم را برآورده می کند. حضور رژیم صهیونیستی - اصلی ترین دشمن الی الاابد جمهوری اسلامی ایران - این هوشیاری را از سوی مسئولین دستگاه دیپلماسی کشورمان می طلبد که در راستای حذف و کمرنگ نمودن این خطر تلاش کنند. ولیکن متاسفانه جمهوری اسلامی ایران به لحاظ اینکه در سطح کلان مسائل مهم بین المللی و در منطقه خاورمیانه استکبار و در شرق و غربش افغانستان و عراق و در جنوب با حضور مستقیم آمریکا و غربی ها درگیر است، دیگر آذربایجان را به عنوان یک کیس مطرح به حساب نمی آورد و باکو هیچ گاه جایگاه اصلی خودش را در دستگاه دیپلماسی ما پیدا نکرده است. این در حالی است که بعد از گذشت 20 سال و این همه هشدارهای مخاطره آمیز که از حضور امکانات ناتو یا صهیونیستها یا گسترش کاملا رسمی ترک ها به عنوان رقیب جمهوری اسلامی ایران وجود دارد، تهران سیاست تهاجمی که نداشته همواره سیاست تدافعی درباره اسرائیل اتخاذ کرده است.

در بین ایران و آذربایجان اختلافاتی درباره موضوع خزر، مقوله روابط با ارمنستان وجود دارد. این چالش ها هیچگاه نتوانسته حل شود. چرا که برخی از مسئولین اصرار دارند روابط با ارمنستان باید حفظ شود؛ برخی هم معتقدند که ارمنستان در سطحی نیست که ما بخواهیم آذربایجان را نادیده بگیریم. این عدم رسیدن به یک اجماع نظر در حوزه سیاست خارجی موجب این وضعیت ناخوشایند کنونی بین تهران باکو شده است.

با توجه به اینکه آذری ها می دانند که اولویت های ما در خاورمیانه عراق است و با علم به این متاسفانه آنها دست پیش را گرفته اند در اثر مشورت و حمایتی که از رقبای ما (روسیه به نحوی ترکیه به نحوی و آمریکا و صهیونیسم هم به نحوی دیگر) به این ظرفیت هم رسیدند تا برای ما مشکلاتی را درست کنند. علاوه بر تهدیدات فرامنطقه ای یا مشکلات کلی که می توانند برای ما ایجاد کنند، در راستای پوشش غربی ها برای محدود کردن اصل جمهوری اسلامی ایران نیز نقش هم بازی می کند.

پایان پیام.